

Aleg. 254

Sprawozdanie

komisyi administracyjnej o wniosku posła Głębińskiego w sprawie powołania odpowiedniej liczby urzędników obznajomionych z językiem polskim i stosunkami kraju do ministerstw, urzędów i trybunałów centralnych.

Wysoki Sejmie!

Daty statystyczne wykazują, że w ognisku władz centralnych we Wiedniu a przede wszystkim w Ministerstwach nie ma dostatecznej ilości urzędników obznajomionych z językiem polskim i ze stosunkami kraju naszego.

W miarę olbrzymiego wzrostu ludności naszej wzrasta też ilość spraw, które we Wiedniu bywają rozstrzygane. Sprawy te należy ocenić i zrozumieć może tylko urzędnik władający językiem krajowym, znający dokładnie właściwości, stosunki i potrzeby kraju naszego.

Powiększenie liczby urzędników takich nie idzie niestety równym krokiem z wzrostem ludności krajowej i pomnożeniem ilości spraw z kraju naszego pochodzących, jak o tem świadczą daty następujące.

W ministerstwie handlu „jest Galicya najbardziej upośledzoną ze wszystkich krajów koronnych“.

W dziale pocztowym n. p. nie ma ani jednego urzędnika władającego językiem polskim.

Na 28 sekretarzy w Ministerstwie handlu jest tylko jeden urzędnik z Galicyi; na 31 wyższych urzędników Ministerstwie handlu nie ma ani jednego.

W ten tylko sposób mogą powstawać projekty ustaw nie liczące się ze stosunkami kraju naszego, (Industrieförderungsgesetz), traktujące kraj nasz po macoszemu na szkodę całej kraj ten zamieszkującej ludności.

Kraj nasz największy w państwie o charakterze przeważnie rolniczym nie ma w Ministerstwie rolnictwa ani jednego szefa sekcji.

W Ministerstwie obrony krajowej na 247 urzędników konceptowych i manipulacyjnych jest tylko dwóch urzędników z kraju naszego.

W Ministerstwie kolei żel. w sekcji I-szej mamy na 63 urzędników jednego konceptistę, w II-giej sekcji na 37 urzędników tylko jednego radcę i jednego niższego urzędnika.

W tych suchych cyfrach dopatrzeć można nie bez słuszności niekorzystnego częściokroć dla kraju naszego ukształtowania tariff kolejowych.

Są niezaprzeczenie działy, w których stosunek cyfrowy przedstawia się nieco korzystniej, zadaniem komisji było jednak zbadać strony ujemne, którym zapobiedz należy.

Komisya administracyjna podziela zapatrywania wnioskodawcy, że skutkiem niedostatecznej ilości urzędników ministeryalnych obznajomionych z językiem polskim cierpią interesy nasze podwójnie: raz, że sprawy krajowe we Wiedniu nie znajdują częstokroć należytego zrozumienia — powtóre, że urzędnicy krajowi, którzy zaledwie sprostać mogą zawodowej pracy dla kraju — od tej pracy bywają odrywani dla tłumaczenia i streszczania sprawozdań w języku niemieckim.

Komisya wnosi przeto:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm wzywa Wys. c. k. Rząd, aby do wszystkich ministerstw, urzędów i trybunałów centralnych powołał odpowiednią do liczby spraw galicyjskich ilość urzędników i referentów, obznajomionych dokładnie z językiem polskim, ze stosunkami i potrzebami naszego kraju.

Przewodniczący:

Jan Szeptycki.

Sprawozdawca:

Wład. Wiktor Czaykowski.